

Пирог Г. В. Психологічні особливості зв'язку психічного здоров'я з політичними орієнтаціями у ранній дорослості / Г. В. Пирог, Д. Р. Міров // Наукова дискусія: питання педагогіки та психології : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 6-7 грудня 2019 р.). – К. : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2019. – Ч. 2. – С. 111-114.

СЕКЦІЯ 14. ЮРИДИЧНА ТА ПОЛІТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Пирог Г. В., кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри психології розвитку та консультування

Міров Д. Р., студент II курсу магістратури
соціально-психологічного факультету

*Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна*

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗВ'ЯЗКУ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я З ПОЛІТИЧНИМИ ОРІЄНТАЦІЯМИ У РАННІЙ ДОРОСЛОСТІ

Проблема психічного здоров'я є дуже актуальною на сучасному етапі. Для українського суспільства вона має не тільки індивідуальний вимір, але й соціальне значення. Ця проблематика знаходить своє відображення у багатьох суспільних сферах, зокрема, політичні події останніх років можна розглядати як чинники, що впливають на стан психічного здоров'я українських громадян.

Психічне здоров'я як наукова проблема досліджується у різних галузях гуманітарних наук, її психологічне розуміння було закладено в працях прихильників гуманістичного підходу, зокрема А. Маслоу, Г. Олпорта, К. Роджерса та ін. На сьогоднішній день значний внесок у розробку проблематики в даній сфері належить

Б. Братусю, О. Васильєвій [3], В. Ананьєву та ін., окремі аспекти психічного та психологічного здоров'я представлені у роботах І. Баєвої [2], А. Дубровіної та ін.

Основні теоретичні положення, що стосуються політичних орієнтацій в рамках психології, закладені у працях таких науковців, як Т. Адорно, Г. Айзенк, Г. Алмонд [1], Г. Дилігенський та ін., особливості політичних орієнтації української молоді досліджувались у роботах Л. Кияшко, Г. Пирог [4] та ін.

Метою даного дослідження було дослідити наявність зв'язку між психічним здоров'ям та політичними орієнтаціями в період ранньої дорослості. Для досягнення поставленої мети було проведене емпіричне дослідження особливостей політичних орієнтацій та психічного здоров'я в ранньому дорослому віці, а також проаналізовано зв'язок політичних орієнтацій зі сферами психічного здоров'я. З метою реалізації завдань дослідження було використано комплекс методів: емпіричні – опитувальник якості життя ВООЗ, методика Г. Айзенка «Соціально-політичні установки», методика Г. Пирог «Політичні орієнтації особистості» [5]; статистичні методи обробки результатів дослідження – коефіцієнт лінійної кореляції Пірсона для встановлення зв'язку між досліджуваними явищами. Вибірку дослідження склали 70 досліджуваних від 20 до 25 років, 32 представника чоловічої статі та 38 представників жіночої статі. Дослідження проводилося протягом серпня-жовтня 2019 року.

За результатами дослідження за опитувальником Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) було визначено показники якості життя (рис. 1).

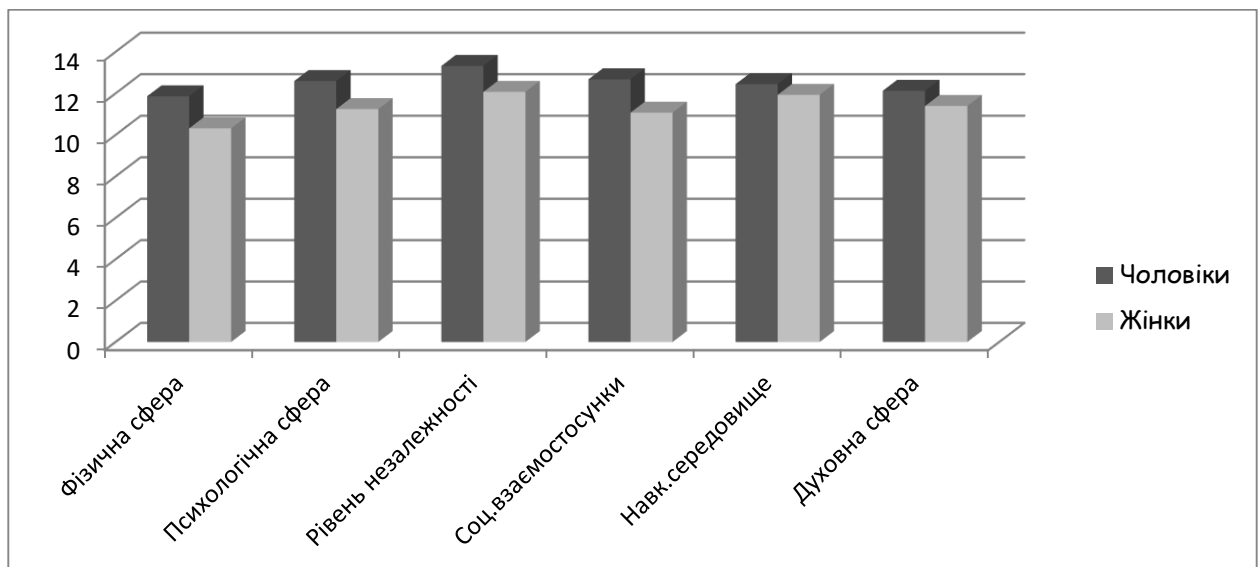

Рис. 1. Порівняння отриманих результатів по основним сферам за опитувальником якості життя ВООЗ

Для досліджуваних молодих людей характерні низькі показники рівня психічного здоров'я. Майже по всіх сферах психічного здоров'я респонденти чоловічої статі мають дещо вищі показники, ніж представники жіночої статі, однак розбіжності не є надто суттєвими. Показники по сферах коливаються від низьких до середніх значень. Найбільш високі показники досліджувані обох статей отримали за сферою «Рівень незалежності» (середній бал – 12,7), найнижчі ж – «Фізична сфера» (11,09).

Результати дослідження за методикою Г. Айзенка «Соціально-політичні позиції» показали, що для вибірки характерно зневаження антисоціальної поведінки, прихильність до суворих покарань для порушників закону та цензури (65% досліджуваних), терпимість до етнічних меншин (характерно для всієї вибірки) (рис.2). Серед досліджуваних переважають представники атеїзму та агностицизму (у 78% респондентів), які проти будь-якого втручання держави в їх життя (77% досліджуваних). Вони впевнені в тому, що війна не має ніяких виправдань, вірять у зміну життя на краще, орієнтують систему цінностей на майбутнє (92% досліджуваних), а також підтримують нарощування військової потужності власної країни для ефективної боротьби з потенційними супротивниками (86% респондентів).

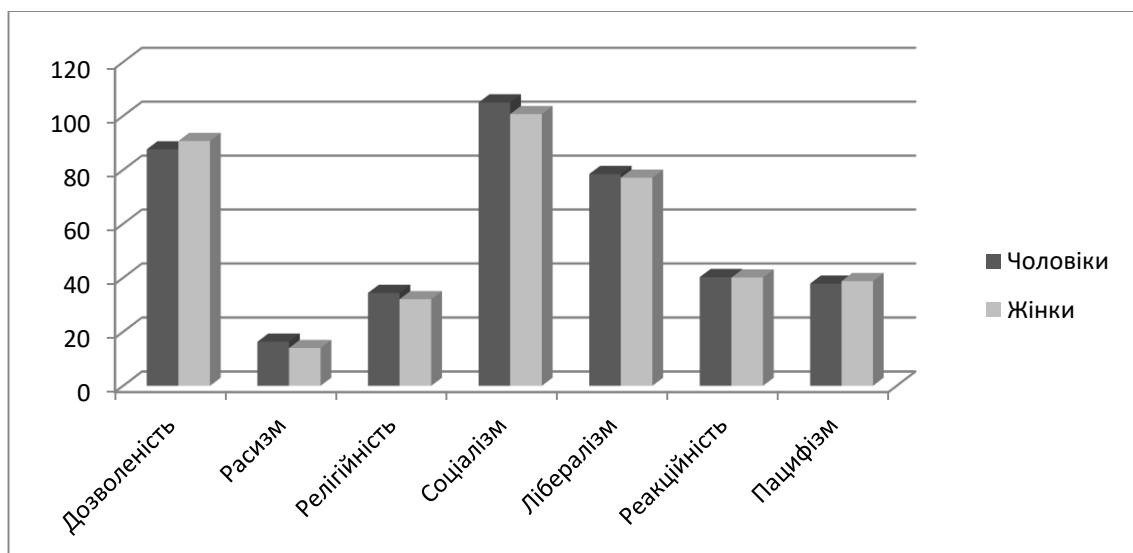

Рис. 2. Соціально-політичні установки в період ранньої дорослості

Внаслідок проведення кореляційного аналізу за допомогою коефіцієнту лінійної кореляції Пірсона було встановлено, що між показниками психічного здоров'я та соціально-політичними установками простежується переважно слабкий зв'язок, однак,

у чоловіків наявний прямий помірний зв'язок (0,43) між показником реакційності та психологічною сферою ($p = 0,014$).

Проведене дослідження зв'язку між психічним здоров'ям та політичними орієнтаціями в ранній дорослості показало, що для досліджуваних характерні низькі показники рівня психічного здоров'я, особливо у фізичній сфері. Найбільш благополучною сферою психічного здоров'я є незалежність. У соціально-політичному плані респонденти не бажають, щоб держава втручалась у їх життя, притримуються свободи у своїй поведінці. Між сферами психічного здоров'я та політичними орієнтаціями зв'язок слабкий або відсутній.

Література:

1. Алмонд Г. А. Гражданская культура и стабильность демократии. *Полис*. 1992. № 4. С. 45–77.
2. Баева И. А. Психологическая безопасность образовательной среды как ресурс психического здоровья субъектов образования. *Психологическая наука и образование*. 2012. №4. С. 11-17.
3. Васильева О. С. Психологическое здоровье личности. *Социальная психология личности*. М., 2000.
4. Пирог А. В. Психологические особенности политического участия молодежи. *Наука і освіта*. 2007. №8-9. С. 132-135.
5. Пирог Г. Політичні орієнтації: системно-психологічний підхід. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2018. Випуск 18. С. 346-351.